

There is one more symbolic category related to space concept we would like to analyze. It's the semantic field of 'fire' [3]. On the whole, the 'fire' in its denotative meaning correlates with the concepts of rudiments of the world and elements: earth, water, air, earthquake, fire obtaining also a number of metaphoric meanings: 'physical strength', 'life strength' in the semantic group of synonyms 'fire', 'energy', 'life', 'lustness'.

In the semantic group with 'fire' as its core (noun) we may come across the expressions used to reveal the emotional state of the heroes: lust, spirituality, liveliness, anger, etc.: «I have seen what a fire-spirit you can be when you are indignant».

Love, lust is expressed in such metaphors as «strange fire in his looks», «strange energy in his voice». In this novel there is very strong contradiction of two basic forms of 'fire' existence: as the one controlled by people and thus giving warmth and cosiness (like fire burning in the fireplace) and the power that can not be controlled by people (both as their passions and natural power).

Thus, in «Jane Eyre» there is a lot of spatial symbolism hidden even in proper names. On the whole, the word 'space' and its derivatives are met in the text for 14 times only, and most of the cases of their usage are the descriptions of halls and people.

References:

1. Топоров В. Н. Пространство и текст / В. Н. Топоров. – М. : Академия, 1993. – 238 с.
2. Bronte Ch. Jane Eyre / Charlotte Bronte. – London : David Campbell, 2007. – 257 p.
3. Carlson L. A. Experimental Methods for Studying Language and Space / Laura Carlson & Patrick L. Hill // Gonzales–Marquez et al. (eds.), Methods in Cognitive Linguistics, 2007. – pp. 250–276.

УДК 811.111:061.9

А. Е. Вербицька,

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

СТАТУСНО-РОЛЬОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ УЧАСНИКІВ КОМУНІКАЦІЇ У МЕДІАДИСКУРСІ

У статті висвітлено інституційний характер медіадискурсу та проаналізовано учасників спілкування, а саме їх статусно-рольові характеристики у процесі передачі інформації про дистрес у медіатекстах.

Ключові слова: медіадискурс, соціальний статус, соціальна роль, дистрес, адресант, адресат.

В статье освещен институциональный характер медиадискурса и проанализированы участники общения, а именно их статусно-ролевые характеристики в процессе передачи информации о дистрессе в медиатекстах.

Ключевые слова: медиадискурс, социальный статус, социальная роль, дистресс, адресант, адресат.

*The article aims at elucidating institutional character of media discourse and analyzing the participants of interaction, namely their status and roles they possess in the process of transmission the information about distress in media texts. Mass communication flows in the form of **article-comment-reply 1, reply 2** where the multi-sender through the article provides large, heterogeneous and anonymous audience with the facts and emotions and gets feedback in web-comments which in their turn provoke multiple replies. The author of the article detects the fact that the emotional portrait of the reader comprises both the evaluative and the figurative components. The latter are reflected in the linguistic and stylistic means (metaphor, metonymic epithets, satire, antithesis) which the recipient chooses to reply to the message and which display his/her attitude to the information about distress. The research shows that the level of influence on emotional and volitional sphere of the audience defines the degree of speech producer's authority and his/her higher social status in mass communication. If the response has negative character, the addresser is supposed to have lower status. The social roles addressers play in the course of communication may vary and overlap depending on the goal of the message (influence people's behavior through political and economical issues, motivate readers to act, suggest the specific solutions to the social problems). The direct roles may be elicited by the context in which distress occurs (politics, economy, medicine, legal affairs). The addresser may acquire additional roles acting consequently as medical journalist-teacher, priest-in-charge-agitator, staff writer-publicist, and politician-journalist.*

Key words: media discourse, social status, social role, distress, addresser, addressee.

Надзвичайно потужним джерелом інформації про функціонування мови на сьогодні є медіасередовище або медіапростір, у якому реалізується медіадискурс, який за словами Кожемякіна Є. А. є цілісним комунікативно-когнітивним процесом смислопородження [2]. В. І. Карасик трактує масово-інформаційний дискурс або медіадискурс як тип інституційного дискурсу, який представляє собою спілкування в заданих рамках статусно-рольових відносин, а також виділяється на основі двох системоутворюючих ознак – цілі та учасники спілкування [1, с. 194, 195]. Враховуючи соціальний аспект у формуванні та трансляції смислів та той факт, що емоційні ознаки на рівні з позиційними та ситуативними характеризують суб'єкт медіакомунікації, постає **проблема** визначення статусів та ролей учасників, що мають вплив на передачу досліджуваного нами з лінгвістичної точки зору емоційного стану дистресу (горя-страждання).

Огляд останніх досліджень і публікацій з цієї проблеми виявляє значимість медіадискурсу для лінгвістики та зумовлює науковий інтерес до методології його дослідження (Кожемякін Є. А., Желтухіна М. Р.), аналізу мови ЗМІ (Володіна М. Н., Кібрик А. О., Солганик Г. Я.), лінгвокогнітивного аспекту дискурс-аналізу (Потапенко С. І., Александрова О. В.), дискурсу як соціолінгвального явища (Карасик В. І., Серажим К. С., Різун В. В.) та ін. Дослідження параметрів медіадискурсу, де на нашу думку кодується та декодується дистрес, обумовлює звернення до статусно-орієнтованої комунікації учасників, які належать до певного соціального інституту. Отже, **завданням** цієї статті постає характеристика соціальних статусів та ролей учасників комунікації у медіадискурсі у ході трансляції дистресу. Матеріалом дослідження слугуватимуть англійські медіатексти газет та журналів (The Guardian, The Observer, The Hindu, WebMed, Salon), блогів та коментарів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Медіадискурс за своєю природою діалогічний. Однак спостереження доводять, що комунікація може виходити за межі класичної моделі **адресант-адресат** та відбуватися у формі полілогу, у якому беруть участь як мінімум троє співрозмовників, **article-comment-reply1-reply2....** Комунікація відбувається на перетині базових типів медіатекстів – новини, публіцистика, аналітика та веб-коментаря як нового субжанру окремого гіпержанру блогу/форуму. Насиченість статті прямою мовою компетентних у описуваній ситуації людей проявляє інтертекстуальність медіадискурсу, створює ефект об'єктивності інформації і, передовсім, дозволяє припустити участь у віртуальному полілозі поліадресанта («ідеальний адресат» –

В. Н. Степанов, продуцент мовлення, суб'єкт мовлення – Г. Я. Солганик), який звертається до поліадресата («подвійного адресата» за словами В. Н. Степанова).

Joe Murphy, Political Editor:

Nearly 70,000 children in London will spend Christmas in emergency temporary accommodation, it was revealed today.

Campbell Robb, chief executive of Shelter:

All too often at Shelter we hear from families in London in cramped, run-down B&Bs who tell us their children are living in severe emotional distress, facing three hour round trips to school and losing touch with their friends.

Comment 1 by Galactic Cannibal:

Why are there 60,000+ innocent children living and abandoned in a human trash heap in London. That is a crime!!

Reply 1 by Bill Jackson:

I suspect the bigger crime is feckless parents.

У вищенаведеному прикладі «поліфонія голосів автора, наратора і персонажів» (за термінологією С. І. Сметаніної) формує продуцент мовлення, який виконує соціальну роль політичного оглядача та виступає як тип автора «людина соціальна» (Г. Я. Солганик). Він як інформатор про подію формує зачин статті та констатує факт проведення дітьми Різдва у пункті тимчасового розміщення. Суб'єкт мовлення у ролі директора притулку виражає суб'єктивно-об'єктивне відношення до дійсності та співчуває дітям, які перебувають у стані сильного емоційного дистресу.

Роль адресанта у масовій комунікації може виконувати окрема особа (замовник матеріалу, ініціатор тексту, блогер) або група людей (авторський колектив, редакція), а адресат виступає у ролі масового читача-реципієнта повідомлення, на місці якого за словами Т. А. Ленкової опиняється величезна за кількістю і надзвичайно різноманітна за віковими, національними, конфесійними, політичними і багатьма іншими характеристиками аудиторія [3, с. 11]. Ядром інституційного дискурсу є спілкування базової пари статусно нерівних учасників комунікації [1, с. 195]. Статус є характеристикою суб'єкта, який займає те чи інше місце в соціальній ієрархії, яке вимірюється на основі таких критеріїв як освіта, посада, об'єм влади, професійний рівень, престижність професії і роду діяльності [5]. Автор перебуває у постійній взаємодії з читачем. З трьох різновидів відношення «автор-читач» (автор=читач, автор>читач, автор<читач) на думку Г.Я. Солганика найперспективнішим є другий різновид, адже, незважаючи на той факт, що читач створює свого автора, фонд знань останнього має бути більшим за читацький [6, с. 27]. Отже, асиметричність контактів комунікатора та реципієнта визначається наявністю у першого інформації, яку він транслює читачу, а той у свою чергу сприймає та інтерпретує її, а також у таких технічних характеристиках медіакомунікації як право надавати (*Comment is free*) чи не надавати можливість (*This comment was removed by a moderator because it didn't abide by our community standards. Replies may also be deleted*) читачам для реакції, відбирати та сортувати коментарі (*This comment has been chosen by Guardian staff because it contributes to the debate*) відповідно до поставленої комунікатором цілі. Прикладом вищого соціального статусу мовця, що виконує соціальну роль лікаря, який бореться з вірусом Ебола, є повідомлення з місця події у статті «Ebola: 'We relieve pain and distress, but in all honesty we rarely save'» про той дистрес, який він та його колеги переживають у процесі допомоги, а також про страждання уражених.

Martin Deahl, a British doctor:

Entering the «zone» is now a matter of routine but nevertheless when your buddy quietly whispers, «may God keep you safe» as we pass through the double gated «air-lock» it gives one a frisson of anxiety.<...> She was so unresponsive, we thought she might die on at least a couple of occasions in the middle of the ward round. Secretly relieved that I didn't have to assess her. I was still very upset. (The Guardian, Tuesday 23 December 2014)

Comment 1:

'We tortured the little girl yesterday with five attempts...' <...> 'She'll die anyway, we're just making her suffer more...'. (The Guardian, Tuesday 23 December 2014)

Вищий статус лікаря демонструють відгуки комунікатів, які визнають його професіоналізм та самовіддачу у боротьбі з дистресом, який переданий лексемою **scourge**, що означає «кара, лихо» та має синонімічний ряд *disaster, distress, scourge, calamity, evil, affliction*:

Comment 2:

Dr Deahl – you have my undying admiration and thanks. I have not the skills that you possess. Even if I had, I cannot imagine that I would have your courage and fortitude in going to fight this terrible scourge.

Адресант усвідомлює свою владу над адресатами і відчуває право на гостру критику суспільства у тому, що поки одні помирають, інші насолоджуються життям та святкують Різдво:

Martin Deahl, a British doctor:

Perhaps it's the lot of people like my colleagues here in the centre and me to wrestle with our consciences, shed tears, lose sleep and try to make the best of a very bad, heart-breaking job and leave the rest of the world to party, get pissed and celebrate Christmas. It is indeed a topsy-turvy world in which we live. Life is never easy.

В. В. Різун розглядає соціальний статус як один з соціально-психологічних факторів, притаманних учасникам масової комунікації: комуніканту і комунікату, де комунікант є носієм активної ролі, джерелом впливу (зараження, навіювання, маніпуляція), в той час як комунікат є носієм пасивної ролі, «споживачем впливу» (зараження як результат, наслідування, рефлексія, саморегуляція) [4, с. 40-44]. Комунікант має бути авторитетом/лідером для комуніката, викликати довіру та скеровувати до дій. В іншому випадку комунікативна мета не буде досягнута. Предметним змістом комунікативної мети (або задумом) завжди є певна фізична, емоційно-вольова або розумова реакція людей [4, с. 42]. За нашими спостереженнями, задум втілений, коли стаття супроводжується коментарями-реакціями комунікатів. Якщо більшість коментарів носить схвальний характер, то комунікант має високий авторитет та довіру у читачів, а отже і вищий статус:

Robin McKie, science and technology editor for The Observer:

Blackfish focuses on the distress experienced by killer whales who are depicted as complex, highly intelligent creatures which are taken from their families, kept in small pools and given psychotropic drugs to calm them and help them perform tricks... («Deaths, Drugs, Distress: Why Marine Parks are Losing Their Attraction», The Observer, Saturday 19 April 2014)

Comment 1:

Turns my stomach too. It's a sick display of anthropomorphism.

У результаті емоційного впливу комунікати налаштовані на вольові дії:

Comment 2:

These places are disgusting, no more than prisons for these poor animals made to wag their tails in front of humans for snacks. They should all be closed down asap.

Comment 3:

Picket the torture pools and name and shame the abusers.

Якщо коментарі відображають незгоду з інформацією у тексті, адресант має нижчий статус та не викликає довіри у читачів. Прикладом є сатиричний коментар про те, що страждання китів є очевидним та не потребує висновку експертів: John Reilly, the president of SeaWorld San Diego:

«That argument is not based on credible, peer-reviewed science. It's based on emotion and a propaganda film.»

Comment 1:

'Peer reviewed science'? Not really required when there are masses of evidence of plain, appalling cruelty. If you find yourself in the dock for kicking the shit out of someone in broad daylight, do you say, 'Ah yes, your Honour, but where's the peer reviewed science?'

Окрім сатири, присутність у мовленні реципієнтів оцінного та образного компонентів простежується у використанні таких стилістичних засобів як метафора (*True, but depression can still creep into what should be a great life without warning or reason. It's a bastard of an illness. IDS is the king of projection. My neighbourhood is a Tsunami of fear*), антитеза (*If it wasn't so sad it would be Hilarious*), метонімічні епітети (*this shameful, Dickensian situation*) та сіленційного компоненту комунікації (феномен мовчання) – паузи (*I once went to one [zoo] in Guatemala...Never again...Distressing*) та ін.

Кожен соціальний статус має рольовий план, де статусність демонструється у шаблонах поведінки, закріплених нормативними режимами соціальних інститутів, у яких люди здійснюють свою професійну діяльність [5]. Комуніканти, які беруть участь у масовій комунікації, поділяються за характером участі у комунікативному процесі або за соціальними ролями на такі типи: агітатор, журналіст, іміджмейкер, піарник, педагог, політик, прес-секретар, пропагандист, публіцист, редактор, рекламист [4, с. 110–121]. Такі ролі Г.Я. Солганик трактує як спеціалізації або типи авторів [6, с. 17].

Комуніканти, які ставлять за мету транслювати інформацію про дистрес та здійснювати вплив на масову аудиторію, виступають у ролі:

1) **журналіста** як професійного мовця, який є виразником інтересів суспільства, а вищим смислом для нього є вплив на поведінку людини, її емоційно-вольову сферу, мислення й свідомість через розмови про політику та економіку [4, с. 112]. Як приклад, у статті «Ending Destitution and Distress» журналіст розкриває проблему недосконалості політичної та економічної системи Індії, через що страждають прості люди, яким для прожиття необхідно робити тяжку та брудну роботу. Своє ставлення до них журналіст передає лексемою *frail* (*слабкий, кволий, хворобливий; тендітний*), а також провокує людей замислитись над проблемою, використовуючи синтаксичну конструкцію риторичного запитання «Have any...ever been to?», та пропонує відповідь у формі «If they had, they would have seen...»:

Have any of the BJP leaders opposing the scheme on equally specious grounds ever been to an MGNREGA worksite? If they had, they would have seen frail men and women digging and lifting approximately 1,500 to 2,000 kilos of mud in a single day to earn a minimum wage, the national average of which was just Rs. 132 last year. If anyone opts for this work, it is not out of choice but distress. (The Hindu, October 25, 2014)

2) **публіциста**, який є професійним комунікантом у системі масового спілкування, літописцем соціальної дійсності та говорить від імені великих соціальних груп до народу [4, с. 118]. У статті «Euthanasia for emotional pain: Mercy or a «culture of death?» комунікант-публіцист висвітлює проблему ставлення до евтаназії, яка стала звичним явищем для тих, хто опинився за межами суспільства (люди, які страждають від глибокої незадоволеності власною гендерною ідентичністю (гендерна дисфорія)). У кінці статті публіцист дає власну оцінку ситуації та апелює до емоційного досвіду реципієнтів, використовуючи анафоричний займенниковий повтор (*you, someone*):

But if you've ever lost someone you loved to suicide, you know how very determined they can be. You know how real and profound their suffering is. <...> For someone in extreme distress, though, how is the option of a razor to the wrist or a gun in the mouth more morally palatable than a physician-administered drug? (Salon, Tuesday, Oct 8, 2013)

3) **педагога**, який покликаний займатись формуванням особистісних структур, норм поведінки, тобто вихованням. Педагог навчає, а учень розуміє, що його навчають, і добровільно стає суб'єктом педагогічного процесу [4, с. 115–116]. Наприклад, у медичному журналі WebMD Archive 4 комуніканти-суб'єкти мовлення, троє з яких є педагогами за професією (*Abby Aronowitz, PhD, Charles Goodstein, MD, clinical professor of psychiatry, Anie Kalayjian, EdD, RN, adjunct professor of psychology*) та один журналіст у сфері медицини-продуцент мовлення (*Colette Bouchez, medical journalist*), який своїм мовленням конструє соціальну роль педагога. Комуніканти дають інформацію щодо симптомів дистресу, інтенсивності переживання (*how often, how bad, how long*) та закликають учнів звернути на них увагу (*you should not ignore*):

Abby Aronowitz, PhD:

The key is how often you are feeling this sense of distress, how bad it gets, and how long it lasts; that is what can help determine the seriousness of your situation.

Charles Goodstein, MD, clinical professor of psychiatry:

Unusual symptoms that resist the million-dollar workup can be a sign that your body is expressing some kind of emotional upset.

Kalayjian, EdD, RN, adjunct professor of psychology:

When the body cannot handle emotional overload, it simply begins to shut down. And that is often manifested by a sense of extreme tiredness and fatigue.

Colette Bouchez, medical journalist:

*Maybe you're having that proverbial «bad day» – or perhaps a rough few weeks: **Feeling down, anxious, overstressed, as if you're one breath away from the «last straw.** Three experts helped WebMD put together this list of symptoms you should not ignore.* (WebMD, January 01, 2006).

4) **азиматора**, роботою якого є спонукання особи, публіки, натовпу до засвоєння певних ідей, однакового розуміння явищ, подій, спонукання до конкретних вчинків, дій [4, с. 111]. У статті-прикладі «Church, like therapy, is a space where you are allowed to bring your distress» комунікат/реципієнт вірить лозунгу/заклику комунікатора-агітатора не боятись нещастя, оскільки це відчуття є лише частиною рецепту щастя: *«We must not be scared of unhappiness as a feature of a meaningful life – it forms part of the recipe for happiness itself»*. Агітатор переконує читачів, застосовуючи у своєму мовленні такі маркери, як модальне дієслово *must* та антитезу, за допомогою якої протиставляється відношення до нещастя читачів та автора. Агітатор усвідомлює бажання та потреби аудиторії, звертається до емоцій та пропонує рішення: *Church, like therapy, is a countercultural space where people are given permission to bring distress.* (The Guardian, Friday 3 August 2012)

Цей заклик знайшов відгук у читачів (366 коментарів), які або повністю приймали думку агітатора (*«Definitely. There are few things more infuriating than being met with the responses 'm'kay' or 'cheer up' when depression rears its ugly head, it can*

be a relief to simply have these feelings acknowledged instead of glossed over», «You are absolutely right») та були в захваті від статті («Thank you, Guardian and thank you, Giles Fraser», «Beautiful turn of phrase. Lovely aticle. I'm no believer either but I am greatly enjoying the astounding idea you propose of church as counter-cultural space. Many, many, many levels of irony») або лише частково погоджувалися («I like that a lot, though of course the first sentence will only be true here and there», «I agree to a point»). Така рефлексія доводить те, що агітація набуває соціального смислу та має значний вплив на аудиторію, а комунікант має високий авторитет серед читачів.

Статусно-рольові характеристики учасників спілкування визначають вибір лінгвостилістичних засобів передачі дистресу у медіадискурсі. Іntenціональне віддзеркалення соціальних параметрів комуніканта у мовленнєвій поведінці має місце, коли адресант вживає лексему *distress* у словосполученнях, які виявляють сферу його діяльності: економіка (*economic distress, unemployed worry distress signals, distress call*), бізнес (*financial distress, a firm falls into distress, a distressed firm's survival*), медицина (*inmates' mental and emotional distress, the profound emotional impact, medical depression, relieve/palliate pain and distress, a very painful statement, suffering psychological distress*), юридична справа (*prosecutions for stalking and harassment increased, victims at risk who are suffering immensely*). Так, адресант виконує свою безпосередню роль кореспондента з юридичних питань (*legal affairs correspondent*), з питань здоров'я (*health correspondent*), економіки (*economics correspondent*), політичного оглядача (*political editor*).

Резюмуючи проведені дослідження, дистрес як емоційний стан горя-страждання транслюється у медіадискурсі за участю поліадресанта як продуцента мовлення і суб'єкта мовлення та поліадресата – масової аудиторії на стику жанрів масової комунікації та «онлайн» комунікації, а саме публіцистичної статті, новинного репортажу та субжанру веб-коментаря гіпержанру блогу. Комунікація відбувається у формі *article-comment-reply1-reply2*, де реакція адресата провокує розгортання ланцюжка комунікації. У процесі відтворення інформації про дистрес автор виявляє свій безпосередній соціальний статус та роль кореспондента, репортера та додаткову роль педагога, журналіста, публіциста, агітатора відповідно до поставленої цілі повідомлення. У такому випадку спостерігаємо накладання ролей. Адресат у свою чергу відповідає на повідомлення автора, виражаючи оцінку та ставлення у веб-коментарях. Досліджуючи у подальшому параметри медіадискурсу, де транслюється дистрес, матеріали можуть бути використані для визначення ролі емоцій у моделі комунікації, яка функціонує у медіадискурсі.

Література:

1. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс : Монография / В. И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – 477 с.
2. Кожемякин Е. Массовая коммуникация и медиадискурс: к методологии исследования / Е. Кожемякин // [Електронний ресурс]: режим доступу – <http://www.discourseanalysis.org/st20.html>
3. Ленкова Т. А. Медиатекст в свете текстообразующих стратегий / Т. А. Ленкова. – М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2011. – 136 с.
4. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 «журналістика та інформація» / В. В. Різун. – К. : Видавничий центр «Просвіта», 2008. – 260 с.
5. Русакова О. Ф. PR-дискурс: теоретико-методологический анализ / О. Ф. Русакова, В. М. Русаков: [Електронний ресурс]: режим доступу : http://www.madiri.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=27&limitstart=14
6. Солганик Г. Я. Язык современной публицистики: сб. статей / сост. Г. Я. Солганик. – 3-е изд. – М. : Флинта: Наука, 2008. – 232 с.

Список ілюстративних джерел:

1. A blog by Dr. Mark Zuccolo // [Електронний ресурс]: режим доступу -<http://www.stresshacker.com>
2. Salon // [Електронний ресурс]: режим доступу – <http://www.salon.com/>
3. The Guardian // [Електронний ресурс]: режим доступу – <http://www.theguardian.com/uk>
4. The Hindu // [Електронний ресурс]: режим доступу – <http://www.thehindu.com/>
5. The Observer // [Електронний ресурс]: режим доступу – <http://www.theguardian.com/observer>, Salon, The Hindu
6. WebMD // [Електронний ресурс]: режим доступу – <http://www.webmd.com/>

УДК 81' 367.634

Г. С. Весельська,

Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир

ІННОВАЦІЇ В ТРАНСПОЗИЦІЙНОМУ ВИРАЖЕННІ ПРИЄДНУВАЛЬНИХ СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНИХ ВІДНОШЕНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

У статті на матеріалі українських художніх текстів початку ХХІ століття проаналізовано інновації у функціонально-стилістичному використанні сполучників інших семантичних сфер сурядності, транспонованих у сферу приєднувальних семантико-синтаксичних відношень; схарактеризовано корпус найуживаніших невластиво-приєднувальних сполучників та визначено можливі причини, що зумовлюють вторинне вживання градаційно-приєднувальних, єднальних і протиставних сполучників.

Ключові слова: градаційно-приєднувальний сполучник, єднальний сполучник, протиставний сполучник, вторинна семантико-синтаксична сфера, приєднувальна семантико-синтаксична сфера, складносурядне речення.

В статті на матеріалі українських художественных текстов начала ХХІ века проанализированы инновации в функционально-стилистическом использовании союзов других семантических сфер сочинения, транспонированных в сферу присоединительных семантико-синтаксических отношений; схарактеризован корпус наиболее употребительных несобственно-присоединительных союзов и изучены возможные причины, предопределяющие вторичное употребление градационно-присоединительных, соединительных и противительных союзов.

Ключевые слова: градационно-присоединительный союз, соединительный союз, противительный союз, вторичная семантико-синтаксическая сфера, присоединительная семантико-синтаксическая сфера, сложносочиненное предложение.

In the article on material of Ukrainian artistic texts of the beginning of the ХХІ-st century it is analysed the innovations in the functionally stylistic use of the conjunctions of the other coordinating semantic spheres transposed into the sphere of join-